অধ্যায় ২

সাধাৰণ ছবিক সলনি কৰা

0680CH02

এই অধ্যায়টোৱে তোমাক প্ৰকৃতিৰ আশ্চৰ্যজগতত নিমজ্জিত কৰিব। তুমি অন্য জীৱনপ্ৰকাৰত বহুতো সুন্দৰ আকৃতি, ৰূপ, ৰং, আৰ্হি আৰু অকৃতি আৱিষ্কাৰ কৰিবলৈ বহিৰ্দেশত খোজ দিবা। তুমি অংকন আৰু চিত্ৰিত কৰা কাৰ্য্যৰ জৰিয়তে এই বিৱৰণবোৰ ৰেকৰ্ড কৰিবলৈ শিকিবা।

তুমি স্বয়ং প্ৰাকৃতিক ৰং প্ৰস্তুত কৰাৰ মনোমোহা প্ৰক্ৰিয়াটো শিকিবা, লগতে ৰঙৰ ধৰণ আৰু ছাঁ সৃষ্টি কৰাৰ কৌশলও শিকিবা। এই অধ্যায়টোৱে তোমাক সৃষ্টিশীলভাৱে চিন্তা কৰিবলৈ আৰু পৃথিৱীখন চোৱাৰ তোমাৰ দৃষ্টিভংগী সলনি কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিব।

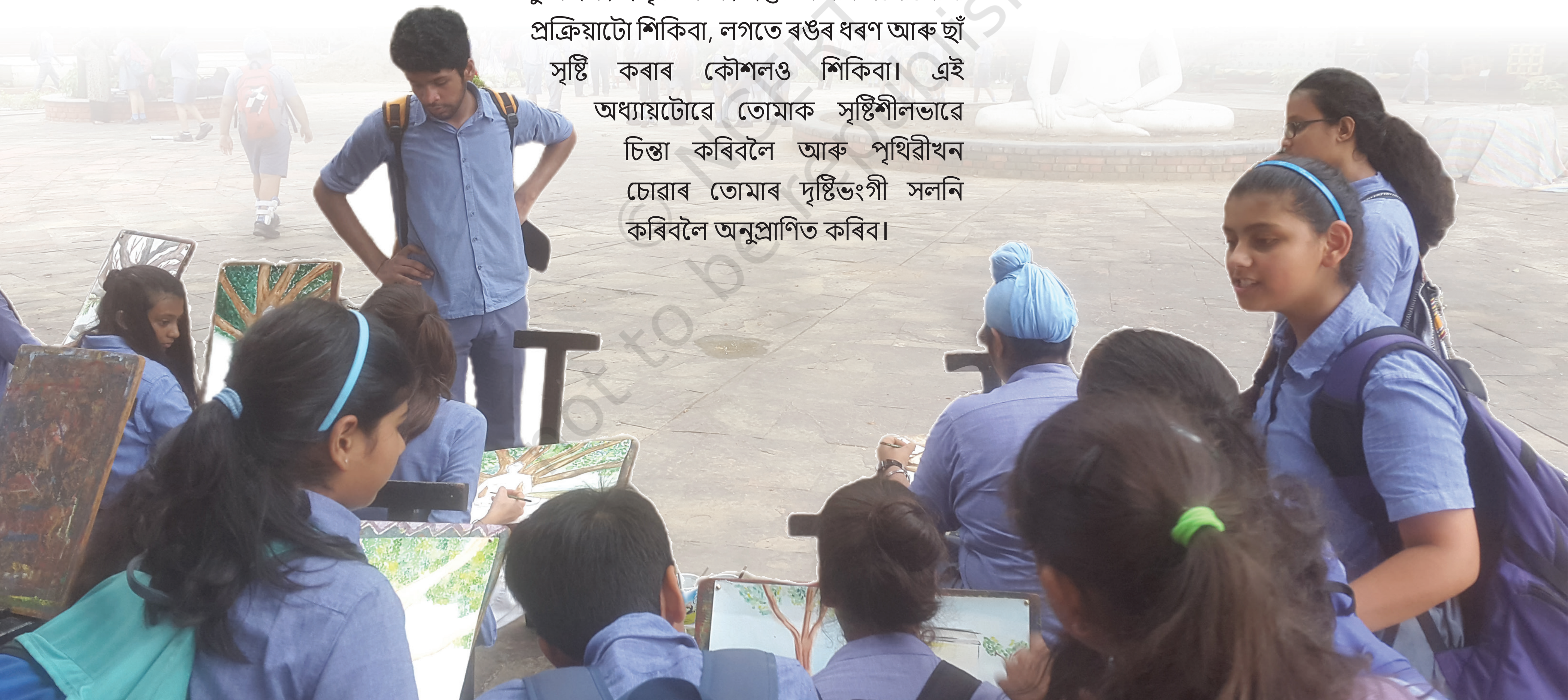

© NCERT not to be republished

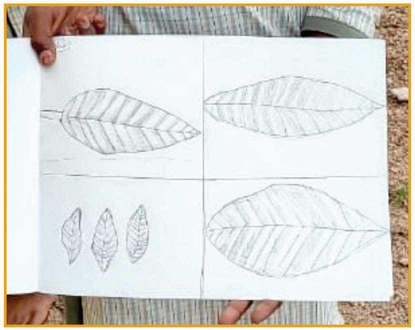

কাৰ্য্য ১: প্ৰকৃতিত খোজ

গছ, উদ্ভিদ, পাহাৰ, জলপ্ৰৱাহ, সাগৰ আৰু বালিৰে আৱৰি থকা স্থানত তুমি কেনে অনুভৱ কৰা? তুমি প্ৰকৃতিৰ দ্বাৰা আৱৰি আছা বুলি কল্পনা কৰি দুইৰ পৰা তিনি মিনিট অতিবাহিত কৰা। তুমি কি দেখিছা? তোমাৰ স্পৰ্শত বিভিন্ন বস্তুবোৰকেনে অনুভৱ হয়? তুমি তোমাৰ ভৰিৰ তলত কি অনুভৱ কৰিছা? তুমি কিমান দূৰ চাব পাৰিছা? কিবা গতি কৰিছে নে? তুমি কি শুনিছা?

চাৰিৰ পৰা পাঁচজন শিক্ষাৰ্থীৰ সৰু সৰু গোট বনোৱা আৰু ইজনে সিজনৰ সৈতে কল্পনা সহভাগ কৰা।

তোমাৰ ড্ৰয়িং বুক আৰু পেঞ্চিল এখন লোৱা আৰু তোমাৰ চতুৰ্দ্দিশে অন্বেষণ কৰিবলৈ বাহিৰত খোজ দিয়া।

1. আকাশলৈ চোৱা আৰু ইয়াৰ বিশালতাৰ অনুভৱ কৰা। তুমি দেখা ৰং বা ডাৱৰৰ ৰূপটো মন কৰা।
2. মাটিলৈ চোৱা। মাটিৰ ৰং, বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ শিল, পাথৰ আৰু সৰু শিল বোৰ লক্ষ্য কৰ। সিহঁতৰ গঢ়ন স্পৰ্শ কৰা আৰু অনুভৱ কৰা। সেইবোৰ মসৃণ, খহটা, ওখোৰা-মোখোৰা, দানাযুক্ত নে আন কোনো গঢ়নৰ?
3. এনে এটা ঠাই বিচাৰি উলিওৱা য'ত কিছু উদ্ভিদ আৰু গছ আছে। উদ্ভিদটো আলসুৱাকৈ স্পৰ্শ কৰা আৰু ইয়াৰ পাত, কাণ্ড, বাকলি, ফুল, বীজৰ ফলি আৰু তুমি দেখা আন যিকোনো বস্তুৰ গাঁথনি অনুভৱ কৰা। সেই গঢ়নবোৰ আঁকিবলৈ চেষ্টা কৰা বা শব্দৰ জৰিয়তে ইয়াক লিখি ৰাখা।
4. পাতৰ আকৃতি, আৰু তুমি দেখা ৰেখা আৰু আৰ্হিবোৰ গভীৰভাৱে নিৰীক্ষণ কৰা। বিভিন্ন আকৃতি, ৰেখা আৰু আৰ্হি থকা তিনিটা পাত আঁকা। সেইবাৰৰ ৰঙৰ এটা টোকা বনোৱা।
5. যিকোনো জন্তু, চৰাই বা পোক-পতংগক নিকটভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰা। তেওঁলোক বহি আছে নে, শুই আছে, নে থিয় হৈ বা গতি কৰি আছে? তেওঁলোকৰ আকৃতি আঁকিবলৈ চেষ্টা কৰা।

এটা গোটত এক হোৱা আৰু তোমাৰ চিত্ৰ আৰু পৰ্যৱেক্ষণবোৰ সহভাগ কৰা।

অব্যাহত: এখন চিত্ৰিত পত্ৰিকা আৰম্ভ কৰা আৰু তুমি দেখা বিভিন্ন বস্তু প্ৰতিদিনে অংকন কৰা।

© NCERT not to be republished

কাৰ্য্য ২: ক্ষেত্ৰ ভ্ৰমণ

সংগ্ৰহালয়, শিল্পীৰ ষ্টুডিঅ' বা শিল্পীসকলে কাম কৰা যিকোনো স্থান চোৱলৈ যোৱা। এই প্ৰশ্নবোৰৰ আধাৰত তোমাৰ পৰ্যৱেক্ষণৰ টোকা নিৰ্মাণ কৰা:

1. তুমি কেনে ধৰণৰ দৃশ্য শিল্পকৰ্ম দেখিছা?
2. শিল্পকৰ্মটো তৈয়াৰ কৰাত কি কি সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰা হয়?
3. শিল্পীসকল কোন? তেওঁলোকে কি সঁজুলি আৰু কৌশল ব্যৱহাৰ কৰে?
4. শিল্পকৰ্ম নিৰ্মাণ বা প্ৰদৰ্শনৰ বাবে স্থান কেনেদৰে সজ্জিত কৰা হয়?
5. তুমি কি নতুন ধাৰণা বা অভিজ্ঞতা লাভ কৰিছা?

তোমাৰ নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা আঁকা বা তুমি এই ছবিবোৰো প্ৰসংগ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰা।

© NCERT not to be republished

কাৰ্য্য ৩: প্ৰাকৃতিক ৰং বনোৱা

তুমি কেতিয়াবা ভাবিছানে যে ৰংবোৰ ক'ৰ পৰা আহে? সেইবোৰ কেনেদৰে তৈয়াৰ কৰা হয়? আমাৰ ওচৰত ৰঙীন পেঞ্চিল, ক্ৰেয়ন আৰু ৰং প্ৰস্তুত বাকচত থকাৰ আগতে শিল্পীসকলে কি ব্যৱহাৰ কৰিছিল?

তুমি খোৱা খাদ্যৰ কথা চিন্তা কৰা। যেতিয়া ঘৰত ৰন্ধা হয়, অধিক হালধীয়া কৰিবলৈ তাত কি যোগ দিয়া হয়?

হালধি! তুমি ইয়াক তোমাৰ ভাষাত ঘৰত কি বুলি কোৱা?

এতিয়া, তুমি খোৱা আন খাদ্যৰ কথা চিন্তা কৰা। তেওঁলোকৰ কিছুমান ৰঙে তোমাৰ আঙুলি, তোমাৰ জিভা আৰু আনকি তোমাৰ কাপোৰত পৰিলে দাগ বিয়পি পৰে।

একেদৰে ফুল বোৰো ৰং উলিয়াবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

উদ্ভিদৰ উপৰিও, মাটি, শিল আৰু খনিজ উৎসৰ পৰাও ৰং প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। এই প্ৰক্ৰিয়াবোৰ মানুহে বিভিন্ন শৈল্পিক উদ্দেশ্যৰ বাবে ৰং প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰিছে।

তোমাৰ খাদ্যত কিছুমান ফল, পাচলি, পাত আৰু শিপাৰ তালিকা লিখা, যি তুমি সেইবোৰ গুৰি বা ৰান্ধিলে ৰং দিয়ে।

1. ______________________
2. ______________________
3. ______________________
4. ______________________
5. ______________________

© NCERT not to be republished

আমাৰ নিজৰ প্ৰাকৃতিক ৰং বনাবলৈ শিকোঁ আহা

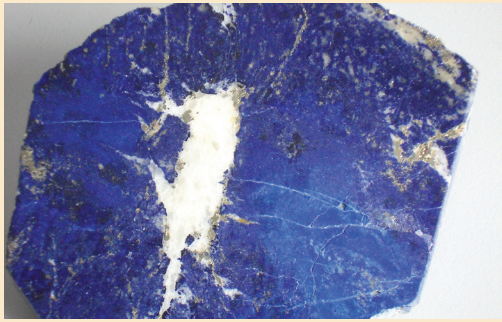

ক্ৰম ১: মাটি, খনিজ পদাৰ্থ, পাচলি, ফুল, ফল, শিপা, কাঠকয়লা আদিৰ পৰা কেঁচা সামগ্ৰী আহৰণ কৰা (ক'লা কাঠকয়লা আৰু এটা নীলা বৈদুৰ্য্য পাথৰৰ ছবি চোৱা।)

ক্ৰম ২: লাভ কৰা ৰঞ্জকবোৰ মিহিকৈ গুৰি কৰা হয় আৰু অশুদ্ধি আঁতৰাবলৈ ফিল্টাৰ কৰা হয়।

ক্ৰম ৩: সঠিক অনুপাতত পাউডাৰত বাইণ্ডাৰ এটা যোগ দিয়া হয়। ই ৰংটো সিহঁতৰ পৃষ্ঠত ৰং কৰাত সহায় কৰে। আৰবী গাম (বাবুল গছৰ বাকলিৰ ৰস বিশেষ), তেল, গাখীৰ, কণীৰ বগা আৰু কণীৰ কুহুম হৈছে কিছুমান প্ৰাকৃতিক বাইণ্ডাৰ।

ক্ৰম ৪: প্ৰস্তুত ৰংটো শিল্পকৰ্মত প্ৰয়োগ কৰা হয়।

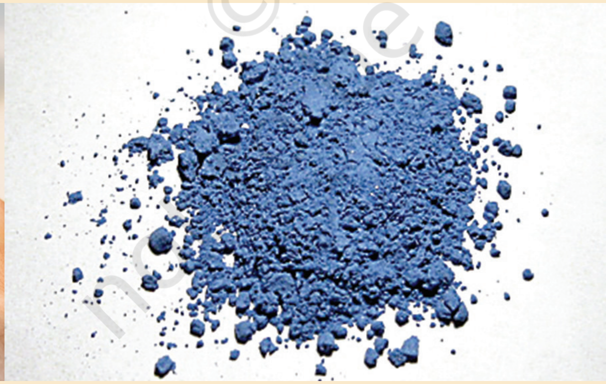

কাৰ্য্য ৪: প্ৰাকৃতিক ৰঙৰ সৈতে এটা শিল্পকৰ্ম কৰা

ক্ৰম ১: পৃথিৱী বা উদ্ভিদৰ পৰা কিছুমান সামগ্ৰী আহৰণ কৰা।

ক্ৰম ২: তোমাৰ শিক্ষক আৰু সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে ৰং প্ৰস্তুত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আলোচনা কৰা আৰু তোমাৰ ৰংবোৰ একেলগে প্ৰস্তুত কৰা।

ক্ৰম ৩: তুমি প্ৰস্তুত কৰা ৰঙৰ পৰা বিভিন্ন ৰঙৰ সংমিশ্ৰণৰ সৈতে পৰিকল্পনা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

ক্ৰম ৪: তোমাৰ শিল্পকৰ্মত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা ৰঙ এটাৰ বিষয়ে চিন্তা কৰা।

ক্ৰম ৫: প্ৰাকৃতিক ৰং ব্যৱহাৰ কৰি তোমাৰ শিল্পকৰ্ম সৃষ্টি কৰা।

সকলোৱে তেওঁলোকৰ শিল্পকৰ্ম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ পিছত, শিল্পকৰ্মটো শ্ৰেণী কোঠাত প্ৰদৰ্শন কৰা। তুমি ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰীৰ শীৰ্ষক আৰু বিৱৰণৰ সৈতে তোমাৰ শিল্পকৰ্মৰ ওপৰত লেবেল লগোৱা।

তুমি তোমাৰ কামৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৰ কিছুমান প্ৰস্তুতিমূলক স্কেচ বা পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাও প্ৰদৰ্শন আৰু ভাগ বতৰা কৰিব পাৰা। সকলোৱে শিল্পকৰ্মত দেখা পোৱা প্ৰক্ৰিয়া আৰু ৰংবোৰ আলোচনা কৰা।

© NCERT not to be republished

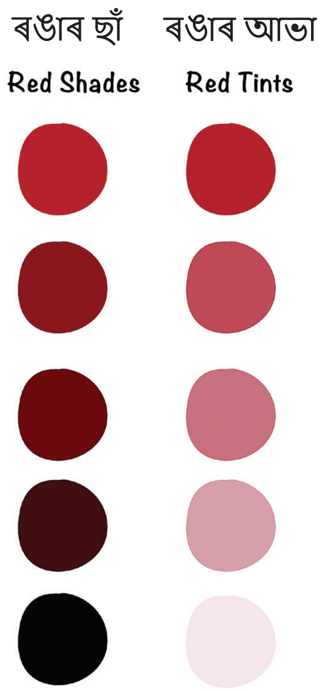

কাৰ্য্য ৫: ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁৰ সৃষ্টি কৰা

ৰংবোৰো আমাৰ মেজাজৰ দৰে সলনি হয় নেকি?

তুমি গোটেই দিনটো তোমাৰ মনোভাৱ কেনেদৰে সলনি হয় লক্ষ্য কৰিছে নেকি? তোমাৰ মনোভাৱ মনত পেলাবলৈ আৰু সেইবোৰৰ বিষয়ে কথা পাতি পাঁচ মিনিট অতিবাহিত কৰা:

1. স্কুলৰ পিছত ঘৰলৈ গ'লে তোমাৰ মন কেনে হয়?
2. ৰাতিৰ আহাৰৰ সময়ত তোমাৰ মন কেনে লাগে?
3. শুবলৈ যোৱাৰ আগতে তোমাৰ মন কেনে হয়?
4. যেতিয়া তুমি ৰাতিপুৱা সাৰ পোৱা তেতিয়া তোমাৰ মেজাজ কি?
5. এতিয়া তোমাৰ মেজাজ কি?

মন বা মেজাজ আৰু অনুভূতি কিছু সময়ৰ বাবে থাকে আৰু লাহে লাহে সলনি হয়। তেওঁলোকে শক্তিশালী তথা তীব্ৰ বা মৃদু অনুভূতি কৰিব পাৰে।

ৰংও তেনেধৰণৰ। আমি তেওঁলোকক জীৱন্ত, তীব্ৰ, আন্ধাৰ, শেঁতা, পাতল, মৃদু কৰি তুলিব পাৰোঁ... ইত্যাদি।

সূৰ্যোদয় বা সূৰ্যাক্ৰম সময়ত আকাশত ৰং কেনেদৰে সলনি হয় চিন্তা কৰক।

পেলনীয়া কাপোৰেৰে কোলাজ

ৰ'দ আৰু প্ৰতিবাৰ ধোৱাৰ বাবে সময়ৰ লগে লগে তোমাৰ কাপোৰৰ ৰং বোৰ ম্লান হোৱা লক্ষ্য কৰিছা নে? সেইবোৰ উজ্জ্বলৰ পৰা নিস্তেজ বা গভীৰৰ পৰা পাতল ৰূপলৈ সলনি হয়।

কলাত, ৰঙৰ এই তাৰতম্যবোৰক আভা (টিন্ট) আৰু (ছাঁ) শ্বেড বুলি কোৱা হয়। আমি যিকোনো ৰঙত বগা যোগ দি সেই ৰঙৰ আভা সৃষ্টি কৰিব পাৰোঁ। আকৌ আমি যিকোনো ৰঙত ক'লা যোগ দি সেই ৰঙৰ ছাঁ সৃষ্টি কৰিব পাৰোঁ।

ৰং + বগা = ৰঙৰ আভা
ৰং + ক'লা = ৰঙৰ ছাঁ

© NCERT not to be republished

ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁ সৃষ্টি কৰা

অনুশীলন কৰোঁ আহা!

সামগ্ৰী: আঁকিবলৈ আৰু ৰং কৰিবলৈ সাধাৰণ কাগজ (পানীৰ ৰং, পোষ্টাৰ ৰং বা গুৰি ৰং) – ক'লা, বগা, আৰু আন দুটা বা তিনিটা ৰং।

বিকল্প: পুৰণি বাতৰি কাকত বা আলোচনীবোৰৰ পৰা ৰঙীন পৃষ্ঠা বোৰ লোৱা আৰু কাগজৰ মোজাইক এটি সৃষ্টি কৰিবলৈ ৰঙৰ বিভিন্ন আভা আৰু ছাঁ বোৰ বিচাৰি উলিওৱা।

প্ৰকৃতিৰ ৰঙৰ ফলক

তুমি কেতিয়াবা প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন ৰঙৰ প্ৰতি আচৰিত হৈছা নে?

বাহিৰত খোজ দিয়া আৰু তিনিটা বেলেগ বেলেগ আভা বা ৰঙৰপাত বিচাৰা।

তুমি দেখা ৰঙৰ আভাটিৰ নিকটস্থ ৰং পাবলৈ বিভিন্ন ৰং মিহলি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা।

সম্প্ৰসাৰণ - আভা আৰু ছাঁৰ মানচিত্ৰ

তুমি সৃষ্টি কৰা ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁবোৰ প্ৰাসংগিক ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা। সংগ্ৰহালয়ৰ ৱেবছাইট বা চিত্ৰিত কিতাপবোৰৰ পৰা শিল্পকৰ্মৰ অন্বেষণ কৰা য'ত ছবিবোৰত একে ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁ আছে। আভা বা ছাঁবোৰে কেনেদৰে শিল্পকৰ্মটোৰ প্ৰতি মনোভাৱ আৰু আৱেগ বৃদ্ধি কৰিছে তালৈ লক্ষ্য কৰা। এই কামটো চাৰিৰ পৰা পাঁচটা পৃথক ৰঙ, আভা আৰু ছাঁৰ দ্বাৰা পুনৰাবৃত্তি কৰা। ৰঙৰ আভা আৰু ছাঁৰ সৈতে তুমি অনুভৱ কৰা মনোভাৱ আৰু আৱেগৰ এটা চমু বৰ্ণনা মন কৰা।

© NCERT not to be republished

কাৰ্য্য ৬: শিল্পীসকলে ব্যৱহাৰ কৰা পৃষ্ঠ আৰু সামগ্ৰী

তুমি শিকিলা যে প্ৰকৃতিৰ পৰা ৰং নিৰ্মাণ কৰিব পাৰি। কাগজ আৱিষ্কাৰৰ আগতে, শিল্পীসকলে প্ৰাকৃতিক পৃষ্ঠ বা ফলক যেনে- শিল, গুহাৰ দেৱাল, বোকা প্লাষ্টাৰ, খেজুৰৰ পাত, কাঠ (গছৰ বাকলি) আৰু কাপোৰ আদিত ৰং কৰিছিল।

তেওঁলোকে বিভিন্ন ত্ৰিমাত্ৰিক বস্তু আৰু ভাস্কৰ্য তৈয়াৰ কৰিবলৈ টেৰাকোটা, শিল, জন্তুৰ হাড়, চামৰা, কাঠ, ধাতু আৰু আঁহ আদি ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

তেওঁলোকে বিশেষ সঁজুলি উদ্ভাৱন কৰিছিল আৰু প্ৰতিটো সামগ্ৰী আৰু পৃষ্ঠৰ সৈতে কাম কৰাৰ কৌশল বিকশিত কৰিছিল।

যদি তোমাৰ কাগজ নাথাকে, তুমি তোমাৰ শিল্পকৰ্মৰ বাবে কোন পৃষ্ঠ আৰু সামগ্ৰী বাছনি কৰিবা? তুমি স্বকীয় ভাৱে পৰীক্ষণ কৰা আৰু তোমাৰ শিল্পকৰ্ম তৈয়াৰ কৰা।

পিছৰ পৃষ্ঠাৰ উদাহৰণবোৰ চোৱা। তুমি প্ৰাক-ঐতিহাসিক কালৰ পৰা শিল্পীসকলে ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন সামগ্ৰী আৰু পৃষ্ঠৰ বিষয়ে শিকিব পাৰিবা।

© NCERT not to be republished

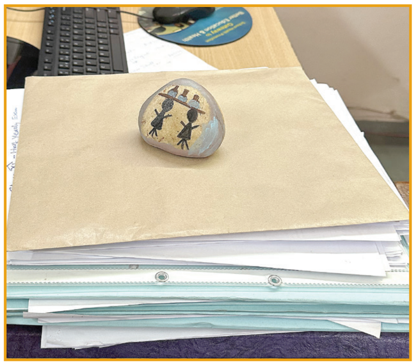

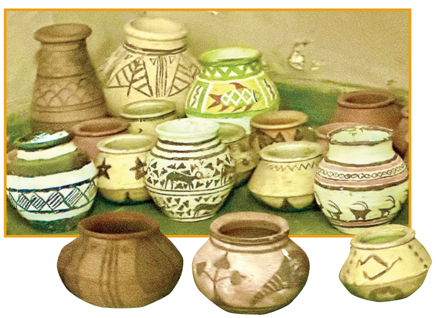

শিলৰ
পৃষ্ঠ

ভূমিৰ ৰং

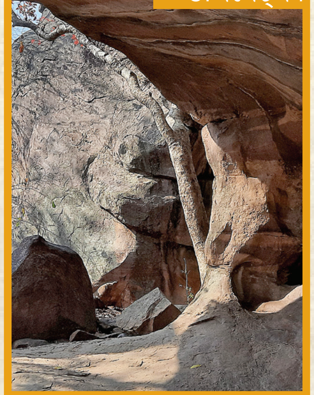

ভীমবেট্কা

ফ্রেস্কো
পৃষ্ঠ

ভূমি আৰু
খনিজৰ ৰং

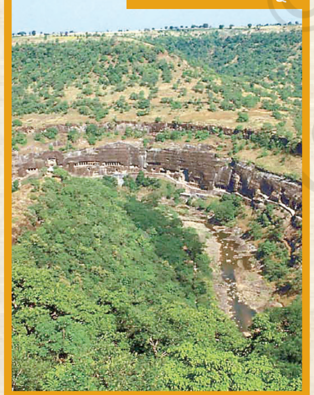

অজন্তা গুহাসমূহ

পাতৰ
পৃষ্ঠ

প্ৰাকৃতিক ৰং

শুকান খেজুৰৰ পাত

দেৱাল,
মজিয়াৰ পৃষ্ঠ

চাউলৰ আটা,
ভূমিৰ ৰং

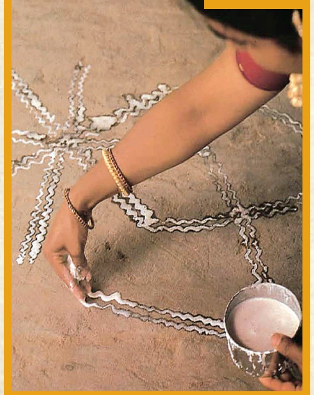

কোলম

কাপোৰৰ
পৃষ্ঠ

প্ৰাকৃতিক ৰং
ৰং

কলমকাৰী

কাৰ্য্য ৭: প্ৰকৃতিৰ পৰা মোৰ অনুপ্ৰেৰণা

এতিয়া, তুমি জানিলা যে শিল্পীসকলে তেওঁলোকৰ পৰিৱেশ নিবিড়ভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰে আৰু সূক্ষ্ম বিৱৰণবোৰ ধৰি ৰাখে। প্ৰতিজন শিল্পীৰ নিজা কল্পনা থাকে আৰু তেওঁলোকে ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰী, সঁজুলি আৰু কৌশলত তেওঁলোকৰ স্বকীয় চয়ন কৰে। এইটোৱেই তেওঁলোকৰ কৰ্মক অনন্য কৰি তোলে।

এজন শিল্পীৰ দৰে, তুমি তোমাৰ নিজৰ কল্পনাও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰা। তুমি তোমাৰ নিজৰ ধাৰণাবোৰৰ বাবে উপযুক্ত সামগ্ৰী আৰু সঁজুলি বাছনি কৰিব পাৰা। প্ৰকৃতি হৈছে তোমাৰ অনুপ্ৰেৰণা আৰু তুমি সৃষ্টিকৰ্তা। তোমাৰ নিজৰ অভিজ্ঞতা আৰু পৰ্যৱেক্ষণ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা।

ই পৰ্বত, নদী, বা সূৰ্য হোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। তুমি সিদ্ধান্ত লোৱা তোমাৰ বাবে প্ৰকৃতিক কিহে প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। ই তোমাৰ নিকট পৰিৱেশৰ পৰাও নিকটতম কিবা হ'ব পাৰে। মনত ৰাখিবা, ছবিখন তোমাৰ দৃষ্টিৰে হ'ব লাগে!

© NCERT not to be republished